

สรุปข่าว สร.

ประจำวันที่
30 มีนาคม 2566

ประเด็นข่าว

หมายเหตุ

กัญชา

เตือนระวังคุกก็กัญชา

สื่อที่นำเสนอ : นสพ. (ไทยรัฐ, ผู้จัดการ, ข่าวสด, เดลินิวส์) เว็บไซต์ (MCOT NEWS FM 100.5, Radio-สวท., สำนักข่าวไทย, ไอเอ็นเอ็น, ทีวีช่อง 7, TNN, ไทยรัฐ, คมชัดลึก, กท.ธุรกิจ, ผจก., มติชน, ข่าวสด, แนวหน้า, nation, one31, thaipbs,)

- นพ.วิฑิต สฤกษ์ชัยกุล รองเลขาธิการ ออย. กล่าวเตือนผู้ปกครองให้เฝ้าระวังบุตรหลานรับประทานคุกก็ผสมกัญชาที่ลักลอบนำเข้า หลังเกิดกรณีเด็กป่วยหนักหลังรับประทานคุกก็ช็อกโกแลต เข้ารักษา รพ. ในพื้นที่ภาคใต้ จากการตรวจสอบพบเป็นคุกก็ผสมกัญชา ซึ่งไม่มีข้อมูลการได้รับอนุญาตผลิตภัณฑ์และเครื่องหมาย ออย. จึงเชื่อว่าเป็นสินค้าที่ลักลอบนำเข้า พร้อมแนะผู้ปกครองควรเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ได้รับอนุญาตอย่างถูกต้อง และอ่านฉลากว่ามีกัญชาเป็นส่วนประกอบหรือไม่

กฎหมายกัญชา

สื่อที่นำเสนอ : นสพ.ผู้จัดการ

- นายศุภชัย ใจสมุทร นายทะเบียนพรศรมุมิใจไทย กล่าวว่า การเสวนาของพรศรมุมิใจไทย เรื่อง "ทิศทางกฎหมายกัญชา เพื่อสุขภาพ และการแพทย์หลังการเลือกตั้ง" เมื่อวันที่ 24 มี.ค.ที่ผ่านมา เพื่อเป็นการแสดงจุดยืนที่จะให้มีกฎหมายเฉพาะมาคุ้มครองการใช้กัญชา เพื่อการแพทย์ สุขภาพ และเศรษฐกิจ จึงจำเป็นต้องมีการผลักดันกฎหมายต่อไป โดยทางภาคประชาชนจะมีการรณรงค์พร้อมสำร่ายชื่อในทุกภาค ทั้งจากในพื้นที่จริง และทางระบบออนไลน์ รวมถึงการจัดสัมมนาในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อแสดงจุดยืนต่อไป

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

WHO ปรับคำแนะนำการฉีดวัคซีนโควิด

สื่อที่นำเสนอ : นสพ. (มติชน, ไทยโพสต์) เว็บไซต์ (js100)

- WHO ปรับคำแนะนำการเข้ารับการฉีดวัคซีนโควิด 19 เพื่อรับมือการแพร่ระบาดระยะใหม่ โดยเด็กหรือผู้ใหญ่ที่สุขภาพแข็งแรงไม่จำเป็นต้องรับวัคซีนเข็มกระตุ้น แต่กลุ่มเปราะบาง ได้แก่ ผู้สูงอายุและผู้มีความเสี่ยงอื่น ๆ ควรเข้ารับวัคซีนเข็มกระตุ้นทุก 6-12 เดือนหลังการฉีดเข็มล่าสุด

ข่าวเผยแพร่และข่าวอื่น ๆ

สถานการณ์ฝุ่น PM 2.5

สื่อที่นำเสนอ : นสพ. (แนวหน้า, ไทยรัฐ) เว็บไซต์ (มติชน, innnews, แนวหน้า, thaigov, ข่าวสด, เดลินิวส์, สยามรัฐ, กรุงเทพธุรกิจ, สำนักข่าวไทย)

- พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและรมว.กลาโหม กล่าวว่า การแก้ไขปัญหาสถานการณ์ฝุ่น PM 2.5 พบค่าฝุ่นเกินมาตรฐานอยู่ในระดับสีแดงจำนวนมากในพื้นที่ภาคเหนือ เกิดจากหลายปัจจัย เช่น การเผาวัชพืช ต้องขอความร่วมมือจากภาคการเกษตร โดยแต่ละพื้นที่ ผนว.มีการจัดระเบียบ แต่มีบางส่วนไม่ปฏิบัติตาม ถ้าจะแก้ปัญหาค่าฝุ่นต้องแก้ไขที่ความคิด และมีความรับผิดชอบร่วมกัน ขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยกันแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน

- นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรมว.สธ. กล่าวว่า สถานการณ์ฝุ่น PM 2.5 เกินค่ามาตรฐานในหลายพื้นที่ จึงมีคำสั่งให้เปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข เตรียมพร้อมรับมือการรักษาประชาชนที่เจ็บป่วยจากผลกระทบปัญหาหมอกควันและฝุ่น ขอให้ประชาชนมั่นใจ ส่วนกรณีกระแสข่าวมีรพ.แห่งหนึ่ง ใน จ.เชียงใหม่ รองรับผู้ป่วยไม่ไหวไม่ยอมกักกันไว้ เพราะพื้นที่มีวิธีบริหารจัดการส่งต่อรักษาผู้ป่วย ได้พูดคุยหารือกับปลัด สธ. ซึ่งลงพื้นที่ติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด ส่วนกรณีที่มีกระแสข่าวว่ามีรพ. ในพื้นที่เปิดรับขอรับบริจาคเครื่องฟอกอากาศเพิ่มเติม ยืนยันว่ามีเครื่องมือแพทย์เพียงพอต่อการรักษาผู้ป่วย บางรพ.อาจมีมูลนิธิและชมรมต่างๆ ประชาชนอยากร่วมบริจาคให้ก็ยินดี

- นพ.โอภาส การย์กวินพงศ์ ปลัด สธ. ประชุมผ่านระบบทางไกลติดตามสถานการณ์และการดำเนินงานกรณีหมอกควันและฝุ่น PM 2.5 ซึ่งยังคงมีค่าเกินมาตรฐาน อยู่ในระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ โดยเฉพาะในจังหวัดที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน น่าน และเชียงใหม่ และคาดการณ์ว่าจะยังอยู่ในระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพไปจนถึงต้นเดือนเม.ย.และค่อยลดระดับลงจนเข้าสู่ภาวะปกติ จากการเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพพบผู้ป่วยที่มีอาการเล็กน้อยเพิ่มขึ้น ส่วนผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่มีอาการรุนแรงเข้ารับการรักษาในรพ. เช่น หอบหืดยังไม่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน พื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือขณะนี้ได้รับผลกระทบสูงสุดได้สั่งการให้เปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข ติดตามสถานการณ์ทุกวัน พร้อมประสานงานกับผวจ. เพื่อปรับมาตรการในการดูแลสุขภาพ ให้คำแนะนำประชาชนในการดูแลตนเอง ให้ อสม.ลงพื้นที่

ประเด็นข่าว	หมายเหตุ
<p>สำรวจกลุ่มเสี่ยงสูงหากจำเป็นให้เคลื่อนย้ายมาพักในห้องปลอดฝุ่น และให้หน่วยงานในพื้นที่สำรวจความต้องการเวชภัณฑ์ ยา พร้อมให้กรมควบคุมโรคและกรมอนามัยร่วมกันกำหนดแนวทางดำเนินการตามประเด็นกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ รวมทั้งออกคำแนะนำการจัดทำห้องปลอดฝุ่นที่ได้มาตรฐานให้หน่วยงานต่างๆ และประชาชนนำไปดำเนินการ เพื่อช่วยเพิ่มห้องปลอดฝุ่นให้เร็วขึ้นด้วย</p> <p>- นพ.รังสฤษฎ์ กาญจนะวณิชย์ อ.แพทย์โรคหัวใจ ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ ม.เชียงใหม่ กล่าวว่า สถานการณ์ฝุ่น PM 2.5 กำลังส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนอย่างหนัก ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวจึงอาศัยอำนาจประชาชนขอประกาศให้พื้นที่ จ.เชียงใหม่ และจังหวัดใกล้เคียงเป็นพื้นที่ประสบภัย เนื่องด้วยประชาชนไม่อาจพึ่งพาการแก้ไข ปัญหาฝุ่นจากรัฐบาลได้ ฝ่ายรัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐหากไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ควรยอมรับความจริงและแสดงความเห็นใจอย่างจริงใจ</p>	
<p>สารกัมมันตรังสี ซีเซียม-137</p> <p>สื่อที่นำเสนอ : นสพ. สยามรัฐ</p> <p>- นพ.สุรพรชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย อธิบดีกรมอนามัย กล่าวว่า สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ และศูนย์อนามัยที่ 6 จ.ชลบุรี ลงพื้นที่ตรวจสอบและเฝ้าระวังสารกัมมันตรังสีซีเซียม-137 และสุ่มเก็บตัวอย่างอาหารและน้ำบริเวณโดยรอบชุมชน โกดัง และที่เก็บฝุ่นเหล็กดังกล่าว ในรัศมีไม่เกิน 5 กิโลเมตร โดยจัดส่งตัวอย่างตรวจวิเคราะห์ ณ สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ทั้งนี้ ผลสำรวจอนามัยโพล พบ ปชช. ทราบข่าวและรู้สึกกังวลมากถึงร้อยละ 75.5, ทราบข่าวแต่ไม่รู้สึกกังวล ร้อยละ 23.5 โดยร้อยละ 93.7 กังวลว่าจะแพร่กระจายตกค้างในสิ่งแวดล้อม และส่งผลกระทบต่อสุขภาพในระยะยาว ร้อยละ 89.8</p> <p>สื่อที่นำเสนอ : นสพ. ไทยรัฐ สก๊อปหน้า 1</p> <p>- พรสเซียนบลู ที่เป็นสารให้สีน้ำเงินใช้ในการเขียนภาพและถูกนำมาใช้เป็นยาต้านพิษรักษาภาวะพิษซีเซียมปนเปื้อนในร่างกาย แต่ไม่ใช่รักษากรณีได้รับทางผิวหนังหรือปนเปื้อนตามเสื้อผ้า ซึ่งมีผลข้างเคียงในการรักษา จึงควรใช้ภายใต้การดูแลรักษาของแพทย์ที่สุด ไม่ควรซื้อทานเอง เพราะสารเคมีที่ซื้ออาจไม่ได้ถูกผลิตเป็นยาแต่ใช้เพื่อเขียนภาพ ทั้งนี้ ศูนย์พิษวิทยาของประเทศไทย เก็บพรสเซียนบลูไว้ในคลังตลอด 20 ปี แต่ไม่มีการถูกใช้งาน ทำให้ยาหมดอายุและไม่มีการสำรอง แต่มีข้อมูลว่าทาง อย.ได้สั่งเพื่อเตรียมไว้ใช้แล้วในอนาคต</p> <p>สื่อที่นำเสนอ : นสพ. แนวหน้า สก๊อปพิเศษ</p> <p>- ดร.ภญ.ผกากรอง ขวัญข้าว รพ.เจ้าพระยาอภัยภูเบศร กล่าวว่า มิงานวิจัยสมุนไพรมะขามป้อมที่ใช้ป้องกันรังสี ส่วนใหญ่เป็นการป้องกัน อาจนำมาใช้ในกรณีที่ต้องเข้าพื้นที่เสี่ยง พร้อมแนะสมุนไพรมะขามป้อมเป็นทางเลือก ได้แก่ มะขามป้อม ขมิ้นชัน และบัวบก โดยกินช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้วหยุด</p>	
<p>รมต.ลาราชการไปหาเสียง</p> <p>สื่อที่นำเสนอ : เว็บไซต์กรมประชาสัมพันธ์</p> <p>- นายวิชณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี กล่าวถึงการลาราชการของ รมต.ไปหาเสียงว่า สามารถลาติดต่อกันได้ 14 วัน แต่ไม่ควรลาทั้งเดือน ควรลาเป็นช่วงจะดีกว่า ขณะที่ รมว.อนุทิน หากจะลาราชการ ต้องไปลากับนายกฯ</p>	
<p>ข้อเท็จจริงนโยบายฟอกไตทุกอำเภอ</p> <p>สื่อที่นำเสนอ : เพจชมรมแพทย์ชนบท</p> <p>- ระบุข้อเท็จจริงเบื้องต้นของศูนย์ฟอกไตที่คนไทยควรทราบว่า คนไข้ที่ไตวายระยะสุดท้าย จำเป็นต้องฟอกไตฟอกเลือด ราคาประมาณเครื่องละ 5 แสนบาท ยังไม่รวมระบบน้ำกรอง RO แบบบริสุทธิ์ ซึ่งมีราคาแพง ต้องมีระบบควบคุมป้องกันเชื้อโรคที่รัดกุม ห้องที่มีมาตรฐาน ที่ยากกว่าและข้อจำกัดที่สำคัญคือบุคลากรที่จะต้องดูแล เป็นที่สุด ต้องมีแพทย์อายุรกรรมโรคไตเป็นผู้ดูแลระบบใหญ่ แพทย์อายุรกรรมทั่วไปดูแลผู้ป่วย พยาบาลต้องอบรมเฉพาะทางด้านฟอกไตอีก 1 ปี ทำให้การฟอกเลือดทำได้เฉพาะ รพ.ใหญ่ๆ นโยบายฟอกไตทุกอำเภอจึงไม่มีทางเป็นไปได้</p>	
<p>มาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของบุหรี่ไฟฟ้า</p> <p>สื่อที่นำเสนอ : เว็บไซต์ (แนวหน้า,ไทยรัฐ,มติชน,ทีวีช่อง 7, thebangkokinsight, thansettakij, acnews, thailandplus, thaigov, newtv)</p> <p>- นพ.โอภาส การย์กวินพงศ์ ปลัด สธ. เผยที่ประชุม กก.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบแห่งชาติ มีมติเห็นชอบ 5 มาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทย เน้นป้องกันเด็ก เยาวชน ประชาชนทุกคน ไม่ให้เสพติดและได้รับพิษภัยจากบุหรี่ไฟฟ้า</p>	
<p>ดูแลใกล้ชิด ยึดหลัก “ตะโกน โยน ยืน” ช่วยชีวิตคนจมน้ำ</p> <p>สื่อที่นำเสนอ : เว็บไซต์ (MCOT NEWS FM 100.5, สวพ.91, ไอเอ็นเอ็น, ทีวีช่อง NBT, thailandplus, thaigov, acnews, The Journalist Club)</p> <p>- นพ.รุ่งเรือง กิจผาติ หัวหน้าที่ปรึกษาาระดับกระทรวง (นพ.ทรงคุณวุฒิศดับ 11) และโฆษก สธ. กล่าวว่า การจมน้ำเป็น</p>	

ประเด็นข่าว	หมายเหตุ
<p>ปัญหาทางสาธารณสุขที่สำคัญ ซึ่งในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (61 – 65) ในช่วงฤดูร้อนและช่วงปิดภาคเรียน มีเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เสียชีวิตจากการจมน้ำสูงสุดระหว่างเดือนมี.ค.-พ.ค. จำนวน 953 ราย เฉลี่ยวันละ 2 ราย สูงสุดเดือนเม.ย. 65 ราย ส่วนใหญ่เกิดเหตุในแหล่งน้ำธรรมชาติ ภาชนะเก็บน้ำภายในบ้านและสระว่ายน้ำ และผู้ปกครองดูแลบุตรหลานใกล้ชิด ให้ฝึกทักษะว่ายน้ำ เอาตัวรอด สอนทำ CPR ช่วยคนที่จมน้ำ หรือหัวใจหยุดเต้น ย้ำหากพบคนจมน้ำให้ทำตามหลักการ “ตะโกน โยน ยื่น”</p>	
<p>เตือนฮีทสโตรก! ภัยช่วงหน้าร้อน</p> <p>สื่อแนะนำเสนอ : นสพ. (เดลินิวส์, ไทยรัฐ) เว็บไซต์ (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์, ไทยรัฐ, แนวหน้า, ข่าวสด, ผจก., MCOT NEWS FM 100.5, Radio-สวท., สำนักข่าวไทย, ทีวีช่อง 3, 5, thailandplus, The Journalist Club, newtv, thansettakij, prd, springnews, hfocus)</p> <p>- นพ.วีรุฒิ อิมสำราญ รองอธิบดีกรมการแพทย์ เตือนประชาชนระวังฮีทสโตรกหรือโรคลมแดด เนื่องจากสภาพอากาศร้อนจัดและอุณหภูมิที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมในสภาพอากาศที่ร้อนจัดหรือกลางแจ้งเป็นเวลานาน ๆ หากจำเป็นต้องออกไปกลางแจ้งควรมีอุปกรณ์ป้องกันและควรดื่มน้ำให้มากเพียงพอ หลีกเลี่ยงเครื่องดื่มที่ผสมคาเฟอีน กาแฟ เหล้า เบียร์ นอกจากนี้ควรหลีกเลี่ยงการอยู่ในรถที่ติดเครื่องยนต์กลางแจ้งซึ่งเพิ่มความเสี่ยงได้รับก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ซึ่งมีผลต่อระบบประสาท</p>	
<p>ควบคุมการประกอบกิจการให้บริการผู้สูงอายุ</p> <p>สื่อแนะนำเสนอ : เว็บไซต์ (สยามรัฐ, ไทยรัฐ) นสพ. (สยามรัฐ, ไทยรัฐ)</p> <p>- นพ.เอกชัย เพียรศรีวัชรา รองอธิบดีกรมอนามัย เผยในการเป็นประธานการประชุมชี้แจงการขับเคลื่อนและสนับสนุนการออกเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง มาตรการควบคุมกำกับสถานประกอบการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้รับบริการ พ.ศ.2564 ผ่านระบบออนไลน์ ณ กรมอนามัย ว่า กรมอนามัย สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติควบคุมสถานประกอบการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน เพื่อให้ผู้สูงอายุและผู้รับบริการได้รับความคุ้มครองและมีความปลอดภัยจากการใช้บริการ</p>	
<p>เสริมหน้าอกประมาท เอาผิด "มารีเซ่ คลินิก"</p> <p>สื่อแนะนำเสนอ : เว็บไซต์ (ข่าวสด, ไทยรัฐ, เดลินิวส์, ผจก., เนชั่น, ch3plus) นสพ. (สยามรัฐ, ไทยรัฐ, ข่าวสด, เดลินิวส์)</p> <p>- นพ.ภานุวัฒน์ ปานเกตุ รองอธิบดีกรม สบส. เผยความคืบหน้ากรณีตรวจสอบคลินิกย่านปากเกร็ด จ.นนทบุรี ศัลยกรรมหน้าอกสาวไทยอายุ 37 ปี เสียชีวิตที่บ้านพักหลังทำไม่ถึง 6 ชั่วโมง ว่า ตามที่มีข่าวว่ามีการสั่งปิดคลินิكدังกล่าว อาจเป็นความเข้าใจคลาดเคลื่อน โดยเตรียมเอาผิด 3 ข้อ คือ 1.โฆษณาสถานพยาบาล ผิดการโฆษณาโดยไม่ได้รับอนุญาต 2.การผ่าตัดใหญ่โดยไม่ขออนุญาต 3.แพทย์ผ่าตัดไม่ได้ยื่นแบบแสดงความจำเป็นผู้ให้บริการ หรือใบ ส.พ.6 ต่อ สสจ.ผู้อนุญาต เตรียมเรียกสอบสวนเอาผิด ประสานแพทย์สภาให้ความเห็นมาตรฐานการรักษา รังสอบเพิ่มคลินิกย่านห้วยขวาง ตรวจสอบผู้ตายทั้งที่ใบอนุญาตหมดอายุ โดยตัวแทนคลินิกได้ช่วยค่างานศพ 1 แสนก่อนเจรจารอบแรกกับญาติที่เรียกค่าชดเชย 10 ล้านบาท</p>	
<p>รพ.จะนะ เปิดบริการห้องผ่าตัดใหญ่</p> <p>สื่อที่นำเสนอ : เว็บไซต์ (ผู้จัดการ, thailandplus)</p> <p>-นพ.สวัสดี อภิวัจจันวงศ์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) เขตสุขภาพที่ 12 กล่าวว่า รพ.จะนะเปิดให้บริการผ่าตัดใหญ่อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 28 มี.ค. ที่ผ่านมา เป็นการผ่าตัดมดลูก 1 ราย ผู้ป่วยฉุกเฉินตกลูกหลังคลอด 1 ราย และผู้ป่วยผ่าตัดตาต่อกระจกอีก 10 ราย การผ่าตัดประสบผลสำเร็จทุกราย ผู้ป่วยมีความพึงพอใจมาก โดยได้รับการสนับสนุนทีมศัลยแพทย์เฉพาะทางจาก รพ.หาดใหญ่และ รพ.สงขลา ซึ่งจะหมุนเวียนมาให้บริการตามที่นัดหมายผู้ป่วย กรณีเกินขีดความสามารถจะผ่าตัดที่ รพ.จะนะ จะประสานส่งต่อผ่าตัดใน รพ.ตามสิทธิของผู้ป่วยต่อไป</p>	
<p>ไวรัสฝีดาษลิง</p> <p>สื่อที่นำเสนอ : เว็บไซต์ (สยามรัฐ, แนวหน้า)</p> <p>-ดร.อนันต์ จงแก้ววัฒนา โปสต์ไวรัสหลายชนิดที่ก่อโรคในมนุษย์เป็นไวรัสที่รับเชื้อมาจากสัตว์ตัวกลางโดยตรง โดยไวรัส มักจะก่อโรคในมนุษย์บางชนิดรุนแรงมาก เช่น ไวรัส Marburg, Nipah, Rabies หรือ H5N1 แต่ส่วนใหญ่แล้วไวรัสมักจะหยุดที่คนที่ได้รับเชื้อและไม่มีการแพร่ต่อจากคนสู่คน ถ้ามีก็จะอยู่ในวงที่จำกัด แต่มีไวรัสบางชนิดสามารถกระโดดจากสัตว์สู่คนแล้วกลายเป็นไวรัสของคนได้ในที่สุด เช่น HIV-1 จากลิง และ SARS-CoV-2 จากสัตว์ตัวกลางที่ยังไม่ทราบชนิดของสัตว์ ทั้งนี้ไวรัสมีวิวัฒนาการเช่นกัน เช่น อนาคตไวรัสฝีดาษลิง อาจแพร่ได้ง่ายขึ้นระหว่างคนจนกลายเป็นโรคของคนได้ ซึ่งไวรัสจะเปลี่ยนโฮสต์ได้เมื่ออยู่ในสภาวะที่เหมาะสม</p>	